

fordultak védelemért. Viszont Dobó Ernő főherceghez fordult. Az utóbbi 1578. július 2-án rendeletet küldött Rueber Károlyhoz s meghagyá neki, hogy a malomkövek kivitelét ne merészelje akadályozni. A malomkö — írja a főherceg — nem fegyver s így szállítása nem tilos!

(Köz. pénz. levélt. Hungr. 14,374. fasc.)

A rohicsi víz harminczadmentessége 1677-ben. Petrus de Hame folyamodott a magyar kamarához, hogy a rohicsi víz részére harminczadmentességet szerezzen. E mentességet az örökös tartományokba, főleg Grazba és Bécsbe szállítandó vízre kéri. Mivel a víz az egészségre nézve fölötte hasznosnak bizonyult, a magyar kamara melegen ajánlotta a kérelem teljesítését az udvari kamarának. („Quantum itaque ad aquam ipsom attineret circa illius liberam educationem nullam omnino difficultatem videmus.) A magyar kamara csak azt kívánta, hogy éber szemmel kísérik a rohicsi víz kivitelét az örökös tartományokba; mert a kocsikba fogott ökrökkel sok csalást szoktak elkövetni. Befognak 4—6 ökröt is egy szekérbe s mivel harminczadot nem fizetnek a szekerekbe fogott ökrök után, az örökös tartományokban jó nyereséggel eladják. Az üres szekeret meg egy ökrrel haza húzatják.

(Köz. pénz. levélt. 14,598. fasc. 1677. január 5.)

Tokaji muskotál-aszúbor. 1716-ban az udvar részére 31 hordócska tokaji aszúbort rendeltek a szepesi kamaránál. A megrendelés szerint a kamarának a lehető legjobb, valódi, tokaji aszút kellett küldenie. („Optimi et verissimi Tokayani triginta vascula vini pastarum uvarum anni prioris procreationis, nec non unum vasculum similis qualitatis pro repletura.“) A szepesi kamarai administratio a kívánt bort idejében útnak indította. Jelentésében azt írja, hogy a küldött borok között két hordó muskotál aszú is van, a melyet az udvar részére most küldenek először! („Sunt autem inter praedeclorata vascula duo asque pastorum uvarum ex meris uvis muscatellis pastis specialiter confecta, qualia hactenus pro necessitatibus Augustissimae Aulae missa fuisse non recondantur.“) Ez a két hordó bor — írja a kamara — nem oly tökéletes illatú ugyan már, mint volt szüret után, de azért így is meg lesznek vele elégedve.

Ugyanez alkalommal az udvar abszint-bor készítését is meghagyta (pro conficiendo Absynthiaco-Vino). A szepesi kamara erre nézve azt kérdi, vajjon idei bort használjanak-e az abszint-bor készítéséhez s vajjon Tokajban készíttessék-e, mivel itt különös füvek találhatók! Végül azt is jelenti a kamara, hogy az idén (1716-ban) aszúszőlőre s borra semmi kilátás nincs.

(Köz. pénz. levélt. 1716, okt. 16. Hungarica.)

Dr. Takáts Sándor.

A katonai élelmezés és a magyar mértékek. A katonaság élelmezésénél sok bajt okozott a magyar mértékek különfélesége. Mivel a kincstár a gabonavásárlásban, — legalább részben — Magyarországra volt utalva, akarva — nem akarva meg kellett ismerkednie a magyar mértékekkel.